

אמה של אביבה נגיד היתה אהובתו של יוסף ויתקין. מנהיגי הישוב ביקרו בביתה בקאהיר. עכשיו היא מנסה להקים קהילה טיפולית לנכגעי סמים. על כך נטוש מאבק איתנים

צילום: אריה טולמן

אביבה נגיד השבוע ליד המזוודה

אח אחד היה בעלה של אילנה רובינא. האח השני הוא בעלה של פניה זלצמן

הפרשה ההיא. באותה תקופה, כבתים מהוגנים לא דיברו על אהבה. אמה אומנם הזכירה את ויתקין, אבל היה ברור לי שהיא מדברת עליו כאילו היה אדם מיקרי שהכירה בגדרה. ביילה בנינסון, בתו של חובכציון ממנסק, יהושע בנינסון, היתה תלמידי דתו של יוסף ויתקין בבית הספר בגדרה. היא היתה צעירה ממנו בעשר שנים. עם תום לימודיה שבה למינסק. אחרי חמש שנים חזרה לארץ והתקבלה לעבודה כפקידה ביקב של ראשון-לציון. או שבה והתוודעה לויתקין, שהתאהב בה בלהט כזה, שאפשר למצוא רק אצל מהפכנים.

אחת המפלגות שהתאחדו והקימו את מפא"י — ודמות חשובה בהיסטוריה ריה של הישוב. את עיקר תהילתו קנה לו בכך שפירסם, בי 1903, קול קורא לצעירי ישראל, לנטוש את הגולה הרוויה ולעלות לארץ. יוזמה זו עוררה את גלי העלייה הראשונים במאה ה-20 מרוסיה, שלימים קיבלו את הכינוי „העלייה השנייה“. ויתקין עצמו עלה לארץ ב-1898, בגיל 22. מהעירייה מוהילב ברוסיה. הוא היה פועל חקלאי, מורה בגדרה ובמסחה, ומנהל בית הספר בראשון-לציון. אביבה נגיד היא אשה מלאת-מרץ, גבוהת-יקומה, שאינה מוכנה לגלות את

יוסף ויתקין והסמים

ביילה בנינסון ובנה הבכור. הוא היה חלונאי.

גילה. חייה מלאי פעילות ומרץ, ממש כמה. היא ר"ר לפסיכולוגיה. מומחית למחלות הפוגעות בזיכרון ונשיאת אידא"פ, אירגון בינלאומי למילחמה בסמים. אך דומה כי מהרגע שבו נודע לה על סיפורי-האהבה בין ויתקין לאמה, כיילה בנינסון, מאפילים חייה של האם על אלה של בתה. הופכים לחשובים יותר, מעניינים יותר. „אנחנו, הילדים, לא ידענו דבר על

פיתאום, אחרי השיחה עם לסקוב, הבנתי. נראה שאבא לא רצה להיות בארץ, סמוך ליוסף ויתקין. הישוב היה אז קטן, כולם הכירו את כולם. הכל ידעו על אהבתו של ויתקין לאמה. אך טיבעי הוא שאבי לא רצה לגור בקירי בת גיבור הפרשה ההיא.“

היתה אהבתו של יוסף ויתקין? שאלה את נגיד. „הייתה המומה, ומייד התחלתי לחשוב, לשחזר את זיכרונות הילדות.“

לסני שנה צלצל הטלפון בביתה של אביבה נגיד. מעברו האחר של הקו היתה שולמית לסקוב. „אני כותבת ספר על יוסף ויתקין“, אמרה. „האם יש לך מיכתבים שכתב ויתקין לאמך?“

הזוג נגיד במצריים

אביבה בת 15 בקאהיר

משה שרת נהג לקרצף בעצמו את האמבטיה, לסרות שהבית היה מלא במשרתים...“

ביילה בנינסון הייתה צעירה מרשימה מאד, כותבת שולמית לסקוב בסיפורה קול קורא. היא היתה גבוהת-יקומה ובעלת גיורה נאה והילוך מלכותי. שיערה שחור ומסתלסל בגלים, וצבע עיניה ירקרק עם נטיה לכחול. זוכרים אותה כנהדרת, בעלת סברפנים נאה, מקסימה, רצינית ולבבית, יותר מרתקת ומרשימה מאשר יפה. בהיכנסה לחדר לא היו נותנים את הדעת אלא עליה.“

חולה ועני

כשנתיים נמשכה פרשת-האהה כבים בין ביילה בנינסון ליוסף ויתקין. וכל אותו זמן נחצה ליבה של ביילה בין ויתקין להוריה. כפי הנראה, בניימישפחה לא אהבו את האהבה הזו, אומרת אביבה נגיד. „ויתקין היה חולה ועני. הוריה, כמו כל ההורים בעולם, רצו שתינשא לגבר בריא ועשיר.“

במיכתביו לאחותו, שרה, הירכה ויתקין לכתוב על ביילה ועל ריגשור תיה כלפיו: „אני שכנתי על הארץ ובכיתי, ותשובתה היתה שתיקה... היא סיפרה לי על געגועיה אליי... היא מוסיפה לתת לי להבין שרוצה היא בכל זאת להיות חופשיה.“

בקיץ 1907, אחרי שהתברר לוית-